

Asia: VN/14010/2024

Valtioneuvoston asetus sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta vuosina 2022-2025 annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Pyydämme lausunnoissa näkemystä erityisesti siihen, miten käytettävissä oleva tukimäärä tulisi jakaa eri hankkeita (kattavan verkon latauskentät, ydinverkon latauskentät sekä vetytankkausasemat) varten, jotta parhaiten saavutettaisiin AFIR-asetuksen tavoitteet ja toisaalta saataisiin vaihtoehtoiset käyttövoimat lisääntymään raskaassa liikenteessä. Vuodelle 2024 on käytettävissä yhteensä 10 miljoonaa euroa.

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta lausua jakeluinfrastruktuuria koskevasta asetusluonnoksesta. Mielestämme on erittäin valitettavaa, että luonnoksessa biokaasun tankkausasemat esitetään poistettavaksi tuettavien kohteiden piiristä.

Biokaasu on kotimaista energia- ja lannoiteomavaraisuutta tukeva energiamuoto, joka tarjoaa kustannustehokkaan mahdollisuuden raskaan liikenteen päästöjen vähentämiseen sekä uuden tulonlähteen suomalaiselle alkutuotannolle. Hallitusohjelman mukaan kotimaisen biokaasun käyttöä erityisesti raskaassa liikenteessä voidaan lisätä. Lisäksi hallitusohjelman tavoitteena on edistää biokaasutuotannon kehittämistä ja käynnistämistä sekä biokaasun monipuolista käyttöä. Hallitusohjelman tavoitteet eivät ole kuitenkaan toteutumassa käytännön toimissa, jotka suurimmaksi osin heikentävät edellytyksiä investoida biokaasun tuotantoon ja hyödyntämiseen.

ETL pitää jakeluinfrastruktuurien muutosta biokaasun osalta hallitusohjelman tavoitteiden vastaisena. Kattava jakeluinfra on perusedellytys biokaasua käyttövoimana hyödyntävien raskaiden ajoneuvojen yleistymiselle. Ehdotus heikentäisi entisestään kannustimia siirtyä biokaasun käyttöön raskaassa liikenteessä, kun biokaasun tankkausasemat poistettaisiin tuettavien kohteiden piiristä. Luonnoksen mukaan tuet kohdennettaisiin jatkossa ainoastaan sähkö- ja vetykalustoa palvelevalle infrastruktuurille. Kuljetusyritysten kalustoinvestointien näkökulmasta kattava tankkausinfra myös nesteytetyn biokaasun osalta olisi keskeistä. Olemme huolissamme siitä, miten jakeluinfrastruktuurien poistaminen vaikuttaisi suunnitteilla olevien biokaasutankkausasemien sekä myös

biokaasulaitosinvestointien toteutumiseen. Mielestämme tämä tulisi huolellisesti selvittää ennen päätöksen tekemistä.

Biokaasun tankkausasemat eivät ole yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen piirissä, mutta ilmasto, ympäristö ja energiatuen suuntaviivat mahdollistavat tuen LNG-tankkausinfran rakentamisen edistämisen. ETL:n näkemyksen mukaan perustelumuiotiossa esitetty selvitys biokaasun poistamisesta tuen piiristä Euroopan komissiolle heinäkuussa 2022 tehtyyn esinotifikaatioon perustuen ei ole riittävä peruste, vaan biokaasun tankkausasemat olisi mahdollista säilyttää jakeluinfratuen piirissä EU-sääntöjen mukaisesti. Kesän 2022 jälkeen on valmistunut myös uutta EU-lainsäädäntöä ja biokaasu on todettu EU-tasolla esimerkiksi nettonollateknologiaksi, jonka tuotantoa halutaan edistää. Lisäksi AFIR-asetus määrittää myös biokaasun vaihtoehtoiseksi uusiutuvaksi polttoaineeksi ja huomioi nesteytetyn biokaasun jakelun laajentamisen asetuksen piirissä. Asetuksen nykytilan säilyttäminen saattaa vaatia enemmän työtä virka- ja poliittisella tasolla, mutta mielestämme tähän tulee tarttua ja biokaasun tankkausasemat säilytetään edelleen mukana asetuksen tuen piirissä.

ETL korostaa, että on erittäin tärkeää pitää asetus teknologianeutraalina eikä poistaa yhtä käyttövoimaa tuen piiristä. Käytännössä biokaasu on tällä hetkellä teknologian kannalta realistinen vaihtoehto siirtyä raskaassa liikenteessä pois fossiilista polttoaineesta. Kaluston yleistyminen on ollut hidasta ja kaasua käyttävien kuorma-autojen ajoneuvokannassa on edelleen pieni, mutta niiden osuus ensirekisteröinneissä on viime aikoina lähtenyt selkeään kasvuun. Vetyä hyödyntävä kalusto ja vetypolttoaineet ovat vielä kalliita, eikä lähivuosina ole nähtävissä vetyrekkojen laajamittaista läpimurtoa. Näin ollen päästövähennystavoitteiden kannalta ei tulisi syrjiä toimivaksi todettua biokaasuvaihtoehtoa, joka olisi hyödynnettävissä jo lähivuosina. Biokaasun käytön yleistyminen raskaassa liikenteessä tukisi myös muita hallitusohjelman tavoitteita huoltovarmuuden vahvistamisesta.

Levón Satumaija
Elintarviketeollisuusliitto ry